

Bijlage 3: Concept handleiding Handelingsperspectief gevaarlijke stoffen

Wat te doen bij... gevaarlijke stoffen

Denk bij gevaarlijke stoffen aan o.a. chloor, LPG-gas of ammoniak. Deze stoffen zijn giftig, brandbaar of explosief. Diverse bedrijven werken met deze of andere gevaarlijke stoffen of slaan ze op, zoals tankstations. Gevaarlijke stoffen worden ook vervoerd: over de weg, het spoor, het water en ondergronds via buisleidingen.

Bij jou in de buurt?

In Nederland zijn veel bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen of ze opslaan. Op de [risicokaart](http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart.html) <<http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart.html>> kun je per regio de betreffende bedrijven vinden, net als de verschillende transportroutes.

1. Wat zijn de gevaren?

Voor gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen gelden strenge veiligheidseisen. De kans op een ongeval is klein, maar er kan iets misgaan. Denk aan:

- Brand door een brandbare vloeistof, bijv. benzine.
- Brandbare gaswolk, bijv. LPG.
- Giftige gaswolk, bijv. chloor.
- Giftige vloeistof die verdampt, bijv. ammoniak.
- Explosie, mogelijk als gevolg van een brand.

Giftige stoffen schaden de volksgezondheid en leiden mogelijke tot irritaties aan de luchtwegen, huid en ogen en misselijkheid. Langdurig inademen van een hoge concentratie gevaarlijke stof, zoals ammoniak, kan blijvende schade aan de longen of zelfs overlijden veroorzaken.

2. Hoe herken je gevaarlijke stoffen?

Een ongeval met giftige stoffen herken je aan:

BRANDWEER

IJsselland

- De kleur: bijvoorbeeld van een (rook)wolk. Rookwolken bij brand met een gele of bruine kleur wijzen mogelijk op giftige stoffen in de rook. Giftige wolken, niet afkomstig van een brand, zijn vaak wit of kleurloos.
- De geur: giftige stoffen met een herkenbare geur zijn ammoniak en chloor. Veel giftige stoffen zijn lastig te ruiken.

BRANDWEER

IJsselland

3. Hoe kan ik me voorbereiden?

Kijk op de [risicokaart](http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart.html) <<http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart.html>> om te zien of en waar in je omgeving (huis, werk etc.) gevaarlijke stoffen worden verwerkt, opgeslagen of vervoerd. Neem de volgende voorzorgsmaatregelen:

- Zorg dat je genoeg spullen en een noodpakket in huis hebt.
- Weet hoe je gas, elektriciteit en ventilatie uitschakelt.
- Weet hoe je gevaarlijke en giftige stoffen herkent.
- Weet wat je moet doen als de sirene gaat.
- Stel je op de hoogte van waarschuwingssystemen in je gemeente of regio.
- Ben alert op signalen die wijzen op gevaarlijke stoffen: gevaarborden op vrachtwagens, nood sirenes van bedrijven, afzettingen met tekens die naar giftige stoffen verwijzen.

Kijk ook om naar familie, vrienden of buren die zich minder goed kunnen redden. Heb je zelf een beperking of ben je hulpbehoevend? Vraag of familie, vrienden of buren je willen helpen.

4. Hoe word ik gewaarschuwd?

Als er gevaarlijke stoffen vrijkomen, klinkt de sirene in de omgeving van het gevaar. Ook kun je een NL-Alert bericht ontvangen. In kleinere gebieden zetten de hulpdiensten geluidswagens in om mensen te waarschuwen. Luister goed wat er gezegd wordt en volg de instructies op. Stem af op calamiteitenzender RTV Oost.

5. Wat kan ik doen tijdens een ongeval met gevaarlijke stoffen?

- Bel 112 om de hulpdiensten te alarmeren als dit nog niet is gebeurd.
- Volg de instructies van de hulpdiensten op.
- Stem af op calamiteitenzender <naam>, volg de berichtgeving en volg aanwijzingen op.
- Raadpleeg NL-alert.
- Denk altijd aan je buren of andere mensen in je omgeving. Vooral als deze personen ouder, slechthorend of om een andere reden hulpbehoevend zijn.

BRANDWEER

IJsselland

- Kinderen die op school, in de crèche of bij de kinderopvang zijn, worden daar opgevangen. De medewerkers zijn hiervoor opgeleid. Vertrouw op hun deskundigheid.
- Als de sirene stopt, betekent het niet dat het gevaar is geweken. Ga pas naar buiten als je van de overheid, de hulpdiensten ter plaatse of via calamiteitenzender RTV Oost hoort dat de situatie veilig is.

Als er giftige stoffen vrijkomen

Als je buiten bent

Ga zo snel mogelijk naar huis en neem onderstaande maatregelen. Probeer sowieso ergens naar binnen te gaan. Lukt dat niet, ga dan weg van het ongeval en loop of rij dwars op de wind met een (natte) doek voor je neus en mond.

Als je binnen bent

- Blijf binnen en sluit ramen en deuren.
- Doof open vuur.
- Sluit alle ventilatieroosters en zet ventilatiesystemen uit; afzuigkap, ontluchtingssystemen en –kokers, muur- en toiletroosters.
- Ga naar een kamer waar het niet tocht, liefst middenin in het huis of gebouw.
- Als er geëvacueerd moet worden, hoor je dat via calamiteitenzender RTV Oost, NL-Alert of een geluidswagen van politie of brandweer.
- Volg altijd de aanwijzingen op van professionele hulpverleners.

Als je in aanraking bent geweest met giftige stoffen

Trek zo snel mogelijk je kleren uit en bewaar ze in een afgesloten zak. Neem contact op met een huisarts of ziekenhuis. De meeste stoffen kun je afspoelen met lauw water, bijvoorbeeld door een douche. Bezoek daarna wel een arts of ziekenhuis.

Als er brand of explosiegevaar dreigt

- Neem zo snel mogelijk afstand van de plek van het ongeval. Houd ten minste 500 meter afstand en schuil ergens binnen.
- Ben je in een gebouw dat binnen 500 meter van de bron staat, maak dan gebruik van het ontruimingsplan.
- Als je wegloopt of wegrijdt, doe dat dan dwars op de wind.
- Volg de instructies van de hulpdiensten op.
- Rook niet.

BRANDWEER

IJsselland